

PROTOCOL DE SUPERVISIÓ DELS ESPECIALISTES EN FORMACIÓ

ONCOLOGIA MÈDICA

Versió : 1

Data : 9/3/2022

Elaborat per Tutors acreditats de l'Especialitat d'Oncologia Mèdica: Mariona Calvo, Ramon Palmero, Beatriz Pardo, Agostina Stradella

Aprovat per la Comissió de Docència en data : 23/03/22

Presentat al Comitè de Direcció en data :

Objectiu del protocol

Descriure el **nivell de supervisió** requerit per a les activitats assistencials que desenvolupin els residents.

El protocol ha de ser conegut per tots els **residents** de l'especialitat i per **tots els professionals assistencials** de les diferents àrees on es formen els residents.

Aquest document està disponible per consulta a la web i a la intranet del centre.

Marc Legal

- Tota l'estructura del sistema sanitari ha d'estar en disposició de ser utilitzada per als ensenyaments de grau, formació especialitzada i continuada dels professionals.
- El deure general de supervisió és inherent a l'exercici de les professions sanitàries als centres on es formen residents.
 - *Article 104 de la Llei 14/1986, General de Sanitat.*
 - *Article 34.b de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut*
 - *Article 12.c de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'Ordenació de les Professions Sanitàries.*
- Les comissions de docència han d'elaborar protocols escrits per a graduar la supervisió de les activitats que duguin a terme els residents en àrees assistencials significatives, amb especial referència a l'àrea d'urgències o qualsevol altre que es consideri d'interès.
- El protocols s'han de presentar als òrgans de direcció del centre per a que el /la Cap d'Estudis pacti amb ells la seva aplicació i revisió periòdica.
 - *Article 15.5 del RD 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes de sistema de formació sanitària especialitzada .*
 - *Article 15.5 del Decret 165/2015, de 21 de juliol, de Formació sanitària especialitzada a Catalunya*

Àmbit d'aplicació

Aquest protocol de supervisió és aplicable a **tots els residents** que estiguin desenvolupant el seu programa de formació sanitària especialitzada de d'Oncologia Mèdica a l'Hospital Universitari de Bellvitge.

Afectarà tant a aquells residents que hagin obtingut una plaça a la nostra unitat docent com a aquells d'unitats docents externes que es trobin realitzant una rotació, degudament autoritzada, a la nostra unitat docent.

Deure de supervisió

El deure general de supervisió és **inherent als professionals** que presten serveis a les diferents unitats assistencials on es formen els residents. Aquests professionals estan obligats a informar els tutors sobre les activitats realitzades pels residents.

Els responsables dels equips assistencials dels diferents dispositius que integren la unitat docent han de **programar les activitats** assistencials dels residents en coordinació amb els seus tutors, per tal de facilitar el **compliment de l'itinerari formatiu** de l'especialitat i la **integració supervisada** dels residents en les activitats assistencials, docents i investigadores que es duguin a terme en aquestes unitats, amb subjecció al règim de jornada i descansos previstos per la legislació aplicable al respecte.

La Comissió de Docència i els òrgans de direcció han d'establir els mecanismes necessaris per facilitar el compliment de l'itinerari formatiu i la supervisió adequada dels residents a cada unitat o dispositiu pel qual roten residents.

Supervisió decreixent durant la residència

El sistema de residència implica la prestació professional de serveis per part dels titulats universitaris que cursen els programes oficials de les diferents especialitats en Ciències de la salut.

Aquest sistema formatiu suposa **l'assumpció progressiva de responsabilitats** en l'especialitat que s'estigui cursant i un **nivell decreixent de supervisió**, a mesura que s'avança en l'adquisició de les competències previstes en el programa formatiu, fins a arribar al grau de responsabilitat inherent a l'exercici autònom de l'especialitat sanitària.

En aplicació d'aquest principi rector, els residents han de seguir les indicacions dels especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius de centre o unitat, sense perjudici de plantejar a aquests especialistes i als seus tutors totes les qüestions que suscitin com a conseqüència d'aquesta relació.

Com a normes generals de l'Hospital Universitari de Bellvitge:

1. Els residents tindran en totes les rotacions un **professional de plantilla** que supervisarà el seu treball.
2. La supervisió dels residents de **primer any** serà de **presència física**.
 - a. Serà responsabilitat dels especialistes que prestin serveis als diferents dispositius del centre o unitat pels quals estiguin rotant o prestant serveis d'atenció continuada als residents.
 - b. Els esmentats especialistes han de visar per escrit les altes, baixes i altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.
3. **A partir del segon any, la supervisió serà progressivament decreixent.**

- a. A aquests efectes, el/la tutor/a del/la resident podrà impartir, tant a aquest/a com als especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat, instruccions específiques sobre el grau de supervisió requerida pels residents al seu càrrec, segons les característiques de l'especialitat i el procés individual d'adquisició de competències.
- b. En tot cas, el/la resident té dret a conèixer als professionals presents a la unitat en la qual presti serveis i podrà recórrer i consultar als mateixos quan ho consideri necessari.

Graduació de la supervisió de les activitats assistencials

La capacitat per a realitzar determinades activitats assistencials per part dels residents té relació amb el seu nivell de competències i amb la seva experiència, en bona mesura determinada per l'any de residència en què es trobin. A més, la naturalesa i dificultat de l'activitat a realitzar és un determinant important. Aquests factors condicionen el **grau de supervisió** que necessiten.

Nivell 3. Supervisió alta

El/la resident té un coneixement teòric de determinades actuacions però no experiència. El/la resident observa i ajuda a l'especialista de plantilla que és qui fa l'activitat o el procediment.

Nivell 2. Supervisió mitjana

El/la resident té suficient coneixement però no la suficient experiència per realitzar una determinada activitat assistencial de forma independent. El/la resident fa l'activitat o el procediment sota supervisió directa* de l'especialista responsable.

Nivell 1. Supervisió baixa o a demanda

Les competències adquirides permeten al/la resident dur a terme actuacions de manera independent, sense necessitat de tutela directa. El/la resident executa i després informa l'especialista responsable. Sol·licita supervisió si ho considera necessari.

Nivell	Supervisió	Autonomia
1	Supervisió a demanda	Actua de manera independent, excepte en situacions puntuals
2	Supervisió directa*	Sap com actuar però li manca experiència per a ser autònom/a
3	Realitzat per l'especialista	Només té coneixements teòrics, pot observar i ajudar

*Supervisió directa vol dir que l'especialista que està supervisant al/la resident coneix el que fa, intervé quan ho considera necessari i respon a les seves consultes o demandes d'intervenció. La supervisió directa no implica necessàriament que l'especialista estigui de presència física durant tota l'activitat o el procediment.

- Les activitats apreses en anys anteriors mantenen el Nivell de Supervisió previ a l'inici del següent any formatiu, per anar disminuint al llarg del mateix.
- Per a les activitats de nova realització, s'estableix sempre el Nivell de Supervisió màxima a l'inici de la rotació, independentment de l'any formatiu.

Quan un/a resident no assoleix les competències necessàries per a progressar en la seva formació, no es pot disminuir el Nivell de Supervisió de l'activitat en qüestió, havent-se de notificar aquest fet al tutor/a del/la resident, que podrà adaptar i redefinir els Nivells de Supervisió de la rotació fins que es comprovi que la progressió del/la resident garanteix la qualitat de la formació

Nivell de supervisió en l'àmbit d'Urgències

L'activitat urgent realitzada pels facultatius residents representa un dels pilars fonamentals durant la seva etapa formativa. És per aquest motiu que ha d'estar perfectament estructurada i planificada, de forma que sigui de màxim profit durant el període de residència.

La pràctica assistencial de caràcter urgent requereix l'adquisició dels coneixements i habilitats necessaris per a poder realitzar diagnòstics ràpids, precisos i segurs, instaurant el tractament adequat per a cada situació, i al mateix temps identificant de forma precoç la patologia greu, que requereix una resposta immediata.

L'adquisició dels coneixements s'ha de fer de manera progressiva en base a uns objectius docents predeterminats.

La responsabilitat del metge es troba directament vinculada amb la presa de decisions. L'actuació dels facultatius residents resulta d'una pràctica tutelada i programada i, per tant, l'assumpció de responsabilitat ha d'anar vinculada a la progressiva adquisició de coneixements i habilitats, de tal forma que el grau de supervisió pot i ha d'anar reduint-se a mesura que avança el procés formatiu, adquirint progressivament major nivell d'autonomia i responsabilitat.

Estructuració de la docència durant l'assistència urgent de les guàrdies troncal a l'Hospital Universitari de Bellvitge

Els facultatius residents, durant la realització de les guàrdies troncal, es troben ubicats en les diferents àrees del Servei d'Urgències (Mòdul A, mòdul B, mòdul C i mòdul D), trobant-se en tot moment supervisats pels metges adjunts del Servei d'Urgències i els diferents facultatius especialistes als que poden consultar en funció de la patologia del pacient.

El **nivell de supervisió** necessari en l'àmbit d'**Urgències**, queda reflectit a la següent taula:

Habilitat	Nivell de supervisió	
	R1	R2
Realització d'una anamnesi completa	3-2	2-1
Exploració física	3-2	2-1
Valoració ràpida de la gravetat del pacient	3-2	3-2
Sol·licitar exploracions complementàries	3-2	2-1
Presentació i informació al pacient i família	3-2	2-1
Interpretar les exploracions complementàries bàsiques: analítica, ECG, radiografia tòrax, radiografia abdominal	3-2	2-1
Maneig de la fase aguda i descompensacions de patologies mèdiques	3	3-2
Diagnòstic de la patologia quirúrgica aguda	3	3-2
Reanimació cardiopulmonar bàsica	3	3
Coneixements bàsics de la via aèria	3	3-2
Realització de punxions arterials i venoses, toracocentesi, paracentesi, punció lumbar, artrocentesis	3	3-2
Validació d'informes clínics	3	3-2
Indicació del tractament antibiòtic segons protocol del centre	3-2	2-1
Desbridament d'abscessos de parts toves i tractament de les ferides inciso-contuses	3-2	3-2
Realització de tècniques d'anestèsia local	3-2	3-2
Interpretació i utilització dels monitors	3-2	3-2
Realització d'una cardioversió	3	3
Decisió de la indicació d'ingrés	3	3

Estructuració de la docència durant l'assistència urgent de les guàrdies d'especialitat a l'Hospital Duran i Reynals (Oncologia Mèdica)

Els facultatius residents, durant la realització de les guàrdies d'especialitat, es troben ubicats a l'Hospital Duran i Reynals on es troben les Especialitats d'Oncologia Mèdica, Hematologia Clínica, Oncologia Radioteràpica i Cures Pal·liatives **trobant-se en tot moment supervisats pels metges adjunts del Servei d'Oncologia Mèdica de forma presencial durant tots els dies de la setmana 24 hores**. Els dies laborables de Dilluns a Divendres a banda de tenir Adjunt d'Oncologia Mèdica de 24hores presencial, hi ha un Adjunt d'Oncologia Radioteràpica 24hores, un Especialista del Servei de Cures Pal·liatives fins les 20h i un Metge Especialista d'Oncologia Mèdica o Medicina Interna adscrit al servei d'Oncologia per fer suport a la Unitat d'Atenció Continuada fins a les 20h.

Nivell de supervisió de les activitats pròpies de l'especialitat

Activitat	Nivell de supervisió				
	R1	R2	R3	R4	R5
ÀREA D'HOSPITALITZACIÓ					
Presentació i informació al pacient i família	2-3	2-3	2	1-2	1
Realització d'una anamnesi completa	2-3	2	2	1-2	1
Realització exploració física	2-3	2	2	1-2	1
Sol·licitar exploracions complementàries	2-3	2-3	2	1-2	1-2
Interpretar les exploracions complementàries	2-3	2-3	2-3	2	1-2
Realitzar informes d'ingrés.	2-3	2-3	1-2	1	1
Seguiment del pacient des de l'ingrés fins l'alta	2-3	2-3	2	1-2	1
Realitzar informes alta i epícrisis	3	2-3	2-3	2	1-2
Decidir lloc alta hospitalària (a domicili, a un altre centre, unitat de cures pal·liatives, residència, etc)	3	3	2-3	2	1-2
Conèixer tècniques de vies venoses perifèriques i centrals i indicacions per utilitzar unes o altres	3	2-3	2	1-2	1
Conèixer tècniques i indicacions de sondatges i catèters (urològics, digestius, SNC, pulmonars)	3	2-3	2	1-2	1
Adquirir habilitats de comunicació en situacions de malestar emocional amb pacients i famílies.	3	2-3	2	1-2	1
Diagnòstic i tractament complicacions neurològiques	3	2-3	2	1-2	1-2
Diagnòstic i tractament complicacions cardiovasculars	3	2-3	2	1-2	1-2

Diagnòstic i tractament complicacions autoimmunes	3	2-3	2	2	1-2
Diagnòstic i tractament complicacions urològiques	3	2-3	2	2	1-2
Diagnòstic i tractament complicacions respiratòries	3	2-3	2	2	1-2
Diagnòstic i tractament complicacions infeccioses	3	2-3	2	2	1-2
Diagnòstic i tractament complicacions digestives	3	2-3	2	2	1-2
Diagnòstic i tractament complicacions endocrines	3	2-3	2	2	1-2
Diagnòstic i tractament complicacions cutànies	3	2-3	2	2	1-2
Diagnòstic i tractament complicacions ginecològiques	3	2-3	2	2	1-2
Diagnòstic i tractament complicacions hematològiques	3	2-3	2	2	1-2
Conèixer protocol hospitalari ús antibiòtics	2-3	2-3	2	1-2	1
Saber treballar de forma multidisciplinària amb altres especialistes per a diagnosticar i tractar complicacions mèdiques o quirúrgiques	3	3	2-3	2	1-2
Conèixer i establir per a cada pacient nivell intervenció terapèutica	3	2-3	2	1-2	1
Conèixer i realitzar maniobres de Reanimació cardiopulmonar	3	3	2-3	2-3	1-2
Conèixer tècnica i realitzar tècniques diagnòstico-terapèutiques: Punció Lumbar, Toracocentesi, Paracentesi...	3	2-3	2	1-2	1
Identificar signes i símptomes de situació crítica que requereixi intervenció vital i derivació a Serveis de Crítics per a suport.	3	2-3	2	1-2	1-2
Conèixer tècniques i ús de fàrmacs vasoactius	3	2-3	2	2	1-2
Conèixer i tractar complicacions de malalties hematològiques malignes.	3	2-3	2	2	2
Conèixer i tractament pal·liatiu de símptomes associats a malalties neoplàsiques: Dolor, dispnea, obstrucció intestinal, astènia, anorèxia.	3	2-3	2	1-2	1
Conèixer i adquirir habilitats per a tractar situacions de final de vida (físiques i emocionals)	3	2-3	2	1-2	1
Conèixer i tractar complicacions derivades dels tractaments oncològics (quimioteràpia, radioteràpia, biològics, immunoteràpia)	3	2-3	2	1-2	1
Maneig del fàrmacs pel dolor oncològic	3	2-3	2	1-2	1
Conèixer la indicació del catèters epidurals per control del dolor refractari	3	2-3	2	2	1-2
Conèixer indicacions de RT y QT urgent en pacient hospitalitzat	3	2-3	2	1-2	1
Saber respondre a Interconsultes realitzades a oncologia mèdica de pacients ingressats en altres especialitats	3	3	2-3	2	2
Habilitats per detectar situació de vulnerabilitat social	3	2-3	2	1-2	1
Interpretació i utilització dels monitors	2-3	2-3	2	2	1-2
ÀREA D'HOSPITAL DE DIA	R1	R2	R3	R4	R5
Diagnòstic i tractament de reaccions adverses d'hipersensibilitat a fàrmacs onco-	3	2-3	2	1-2	1

hematoespecífics					
Diagnòstic i tractament de Síndrome d'alliberació de citoquines.	3	2-3	2-3	2	1-2
Interpretació i utilització dels monitors	2-3	2-3	2	2	2
Maneig de la fase aguda i descompensacions de patologies mèdiques	3	2-3	2	2	2
Conèixer i realitzar maniobres de Reanimació cardiopulmonar	3	2-3	2-3	2	1-2
ÀREA DE CONSULTES EXTERNES	R1	R2	R3	R4	R5
Presentació i informació al pacient i família	2-3	2-3	2	1-2	1
Realització d'una anamnesi completa	2-3	2	1-2	1	1
Realització exploració física	2-3	2	1-2	1	1
Sol·licitar exploracions complementàries	2-3	2-3	2	2	1
Interpretar correctament les diferents proves diagnòstiques per avaluar la gravetat de la malaltia.	3	2-3	2-3	2	1-2
Capacitat per discutir críticament les opcions de tractament per cada malaltia i estadi de malaltia.	3	2-3	2-3	2-3	1-2
Capacitat per contribuir en les decisions de l'abordatge multidisciplinar de patologia complexa.	3	3	2-3	2-3	1-2
Coneixements per prescriure agents quimioteràpics, anticossos monoclonals i teràpies dirigides considerant les diferents interaccions amb la radioteràpia i debatre estratègies en la seqüenciació de tractaments.	3	3	2-3	2-3	1-2
Interpretar correctament la indicació de tractament neoadjuvant, radical o adjuvant.	3	3	2-3	2-3	1-2
Capacitat per debatre les indicacions quirúrgiques	3	3	2-3	2-3	1-2
Correcta valoració de les proves complementàries per confirmar la progressió de la malaltia.	3	3	2-3	2-3	1-2
Correcta interpretació dels resultats anatomopatològics i dels factors pronòstics de la malaltia que poden contribuir a la decisió de tractament oncoespecífic	3	3	2-3	2-3	1-2
Conèixer la millor teràpia segons l'estat dels marcadors moleculars	3	3	2-3	2-3	1-2
Controlar els efectes secundaris del tractament sistèmic.	3	2-3	2	1-2	1
Capacitat per prescriure fàrmacs pel control del dolor oncològic i fer rotacions d'opiacis segons la seva semiologia.	3	2-3	2	1-2	1
Coneixements per indicar tractament amb radioteràpia en diferents etapes de la malaltia	3	3	2	2	1-2
Coneixements bàsics de tècniques de planificació de tractament per minimitzar toxicitats	3	3	2-3	2-3	1-2
Coneixement de les indicacions de braquiteràpia	3	3	2	2	1-2
Identificar els individus amb risc de ser portador de mutacions genètiques associades amb	3	3	3	2-3	2

susceptibilitat a càncer i proporcionar recomanacions de testing, screening i maneig de risc de desenvolupar-lo.					
Capacitat per discutir estratègies de prevenció amb els pacients i, si escau, possibles implicacions per a la família.	3	3	2-3	2-3	2
Administració racional de la seqüència de visites i proves complementàries	3	2-3	2	1-2	1
Ser capaç de realitzar i interpretar un screening geriàtric i la valoració de pacients ancians amb càncer.	3	3	2-3	1-2	1
Coneixement de metodologia de la investigació clínica.	3	3	2-3	1-2	1
Coneixements en el desenvolupament pràctic d'un assaig clínic en la recollida de dades i toxicitat en les diferents fases de desenvolupament.	3	3	2-3	1-2	1
Realització de bases de dades per presentació de resultats.	3	2-3	2	1-2	1
Validació d'informes clínics	3	2-3	2	2	1-2
ÀREA DE URGÈNCIES/GUÀRDIA*	R1	R2	R3	R4	R5
Guardia d'Urgències	Model A	ModelA			
Guàrdia d'Especialitat:	N/A	N/A			
Presentació i informació al pacient i família			1-2	1	1
Realització d'una anamnesi completa			1-2	1	1
Exploració física			1-2	1-2	1
Valoració ràpida de la gravetat del pacient			1-2	1-2	1
Sol·licitar exploracions complementàries			2	1-2	1-2
Interpretar les exploracions complementàries realitzades: analítica, ECG, radiografia, Cultius, Tomografia computeritzada...			2	2	1-2
Maneig de la fase aguda i descompensacions de patologies mèdiques			2	2	1-2
Diagnòstic de la patologia quirúrgica aguda			2-3	2	1-2
Reanimació cardiopulmonar avançada			2-3	2-3	2
Coneixements bàsics de la via aèria			2-3	2-3	2
Realització de puncions arterials, toracocentesi, paracentesi, punció lumbar,			2	1-2	1
Interpretació i utilització de monitors			2-3	2	2
Cardioversió			3	3	2-3
Nivell d' Intervenció			2	1-2	1
Trasllat a UCI			2	1-2	1-2

Indicació del tractament antibiòtic per protocol del centre			2	1-2	1
Validació d'informes clínics Ingrès			1-2	1	1
Validació d'informes clínics Alta			2	2	1-2
Diagnòstic i tractament d'emergències oncològiques: compressió medul·lar, hipercalcèmia tumoral, sdme de vena cava superior....			2	1-2	1
Diagnòstic i tractament de complicacions derivades dels tractaments oncològics (quimioteràpia, radioteràpia, biològics, immunoteràpia)			2	1-2	1
Diagnòstic i tractament del dolor de difícil control			2	1-2	1